

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ I. C.**, bývajúcej v K., **2/ M. B.**, bývajúcej v K., a **3/ L. C.**, bývajúceho v K., zastúpených JUDr. L. L., advokátom so sídlom v B., proti žalovanému **K. š.p. K.**, so sídlom v K., zastúpenému JUDr. A. S., advokátkou so sídlom v K., **o vydanie nehnuteľností**, vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp.zn. 8 C 197/91, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. septembra 2007 sp.zn. 9 Co 302/2005 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie žalovaného **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na Okresnom súde Komárno 26. septembra 1991 sa právny predchodca žalobcov L. C. (pôvodne ako žalobca 1/) a tiež D. C. (pôvodne ako žalobca 2/) domáhali (po pripustení neskorších zmien petitu žaloby) voči žalovanému (po zastavení konania voči ďalším žalovaným) vydania nehnuteľností zapísaných v katastri nehnuteľností kat. úz. K. na liste vlastníctva č. X. ako pozemok parcela č. X. – zastavaná plocha a ako dom súp. č. X. s dvorom vo výmere X. m², a to L. C. v podiele X. a D. C. v podiele X.. Ďalej sa L. C. domáhal vydania nehnuteľností zapísaných na tom istom liste vlastníctva ako pozemok parcela č. X. – zastavaná plocha vo výmere X. m² v podiele X. a pozemok parcela č. X. – zastavaná plocha vo výmere X. m² v podiele X.. Žalobu odôvodnili splnením podmienok pre reštitúciu nehnuteľností podľa zákona č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd (ďalej len „zákon č. 403/1990“).

Okresný súd Komárno (po predchádzajúcom opakovanom zrušení skorších rozsudkov uzneseniami odvolacieho súdu) rozsudkom z 18. decembra 1998 č.k. 8 C 197/91-416 žalobe v celom rozsahu vyhovel a rozhodol aj o trovách konania. Takto rozhodol poukazujúc na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorého vyvodil záver, že sú splnené podmienky pre reštitúciu nehnuteľností v žalovanom rozsahu.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací na odvolanie žalovaného (pokračujúc v odvolacom konaní so žalobcami 1/ až 3/ ako dedičmi L. C., ktorý v priebehu odvolacieho konania X. zomrel, a pokračujúc v odvolacom konaní aj so žalobcom 4/ L. C. ako dedičom D. C., ktorý tiež v priebehu odvolacieho konania X. zomrel) rozsudkom z 19. júna 2003 sp.zn. 9 Co 186/99 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol a rozhodol aj o trovách konania. Na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že uzavretím zmluvy medzi bývalým čsl. štátom a pôvodnými vlastníkami resp. ich dedičmi dňa 27. marca 1981, označenej ako „zmluva o reálnej deľbe a o bezplatnom prevode nehnuteľnosti“, došlo k faktickému odškodneniu za odňatie majetku pôvodným vlastníkom podľa vládneho nariadenia č. 15/1959 Zb. o opatreniach týkajúcich sa niektorých vecí užívaných organizáciami socialistického sektoru, a to k vráteniu odňatých spoluvlastníckych podielov k nehnuteľnostiam, a následne došlo k zrušeniu a vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva reálnou deľbou, preto v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 403/1990 už nebolo čo riešiť a neexistoval tu žiaden reštitučný titul.

Na dovolanie žalobcov 1/ až 3/ Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací rozsudkom z 27. októbra 2005 sp.zn. 5 Cdo 141/03 uvedený rozsudok odvolacieho súdu v zmeňujúcom výroku vo veci samej, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcov 1/ až 3/ a v súvisiacom výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie. Zrušenie rozsudku odvolacieho súdu v napadnutej časti (teda vo vzťahu k žalobcom 1/ až 3/) odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci týmto súdom poukazujúc na to, že v čase uzavretia „zmluvy o reálnej deľbe a o bezplatnom prevode nehnuteľnosti“, t.j. 27. marca 1981, bol štát výlučným vlastníkom v nej uvedených nehnuteľností, preto táto zmluva nemohla mať právne účinky zrušenia a vyporiadania nejestvujúceho podielového spoluvlastníctva. Z jej obsahu vyplývalo len to, že nehnuteľnosť – pozemok zapísaný vo vtedajšej evidencii nehnuteľností na liste vlastníctva č. X. kat. úz. K. ako parcela č. X. (predstavujúci len časť pôvodnej nehnuteľnosti – pozemku zapísaného v pozemkovej knihe kat. úz. K. vo vložke č. X. ako parcela č. X.) bol geometrickým plánom

č. X. rozdelený na novovytvorené parcely č. X., X., X. a X. a tieto boli v celkovej výmere X. m² bezplatne prevedené do vlastníctva nadobúdateľov uvedených v zmluve, teda aj do vlastníctva právneho predchodcu žalobcov. Termín „reálna deľba“ použitý v tejto zmluve neznamenal spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam – pozemkom zapísaným na liste vlastníctva č. X. pre kat. úz. K. ako parcela č. X., X., X., X. a X. (vytvoreným z pôvodnej pozemnoknižnej nehnuteľnosti zapísanej ako parcela č. X.), prípadne aj k nehnuteľnostiam – stavbám na nich sa nachádzajúcim, ale len popisoval vlastnícky stav k týmto nehnuteľnostiam po bezplatnom prevedení parcely č. X. resp. z nej vytvorených novovytvorených parciel do vlastníctva označených osôb. Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil tiež názor, že z predmetnej zmluvy nebolo možné vyvodiť záver o platnom vzdaní sa budúcich reštitučných nárokov (pretože platná práva úprava nepripúšťala vzdanie sa práv, ktoré môžu vzniknúť až v budúcnosti) a že táto zmluva nie je právne významná ani z hľadiska toho, že ňou bola časť pôvodných nehnuteľností bezplatne prevedená (okrem iných osôb) aj do vlastníctva právneho predchodcu žalobcov.

V ďalšom konaní Krajský súd v Nitre (opätovne rozhodujúc o odvolaní žalovaného) rozsudkom z 25. septembra 2007 sp.zn. 9 Co 302/2005 rozsudok Okresného súdu Komárno z 18. decembra 1998 č.k. 8 C 197/91-416 vo vzťahu k žalobcom 1/ až 3/ zmenil tak, že uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcom 1/ až 3/ nehnuteľnosť zapísanú v katastri nehnuteľností kat. úz. K. na liste vlastníctva č. X. ako pozemok parcela č. X. – zastavaná plocha a ako dom súp. č. X. s dvorom vo výmere X. m² v rozsahu X. k celku, každému v podiele X., ďalej nehnuteľnosť zapísanú na tom istom liste vlastníctva ako pozemok parcela č. X. – zastavaná plocha a nádvorie vo výmere X. m², každému v podiele X. a tiež nehnuteľnosť zapísanú na rovnakom liste vlastníctva ako pozemok parcela č. X. – zastavaná plocha a nádvorie vo výmere vo výmere X. m² v rozsahu X. k celku, každému v podiele X.. Vo výroku o trovách konania vo vzťahu k žalobcom 1/ až 3/ rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozsudku uviedol, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a vec aj správne právne posúdil, a že prvostupňový rozsudok bolo potrebné zmeniť len z dôvodu, že v priebehu odvolacieho konania pôvodný žalobca – právny predchodca žalobcov 1/ až 3/ – zomrel a túto skutočnosť bolo potrebné zohľadniť vo výrokovej časti rozsudku.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Vyčítal odvolaciemu súdu nesprávne právne posúdenie veci a tiež odňatie možnosti konať pred súdom, ku ktorému malo dôjsť nevykonaním navrhovaných dôkazov a neprihliadnutím na niektoré skutkové a právne okolnosti.

Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu navrhli tento mimoriadny opravný prostriedok ako neprípustný odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) preskúmal podané dovolanie z hľadiska jeho prípustnosti a dospel k záveru, že ho treba odmietnuť.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu v zmysle cit. ust. § 238 ods. 1 O.s.p. je založená na rozdielnosti (nesúhlasnosti) rozsudku odvolacieho súdu s rozsudkom súdu prvého stupňa. O nesúhlasné rozsudky ide vtedy, ak okolnosti významné pre rozhodnutie veci boli posúdené oboma súdmi rozdielne tak, že práva a povinnosti stanovené účastníkom sú podľa záverov týchto rozsudkov odlišné. Odlišnosťou sa pritom nemyslí rozdielne právne posúdenie, pokiaľ nemalo vplyv na obsah práv a povinností účastníkov, ale iba taký záver, ktorý rozdielne konštituuje alebo deklaruje práva a povinnosti v právnych vzťahoch účastníkov. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, nie je podstatné, či odvolací súd formálne rozhodol podľa § 219 alebo či postupoval podľa ustanovenia § 220 O.s.p. Rozhodujúci je obsahový vzťah rozsudkov súdov oboch stupňov v tom, ako rozdielne posúdili práva a povinnosti v právnych vzťahoch účastníkov konania. Významným nie je ani to, ako odvolací súd formuloval výrok svojho rozsudku, či ho napríklad formálne označil ako zmeňujúci, hoci v skutočnosti ide o potvrdzujúci rozsudok.

Z porovnania výrokových častí rozsudkov súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu v predmetnej veci a z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že napriek použitej formulácii o zmene rozsudku súdu prvého stupňa, je rozsudok odvolacieho súdu rozsudkom, ktorým boli práva a povinnosti účastníkov konania konštituované rovnako ako prvostupňovým rozsudkom. Len z dôvodu, že pôvodný žalobca L. C. – právny predchodca žalobcov – v priebehu odvolacieho konania zomrel, odvolací súd povinnosť uloženú žalovanému rozsudkom súdu prvého stupňa vydať právnenému predchodcovi žalobcov

označené nehnuteľnosti preformuloval tak, že uložil žalovanému splnenie tej istej povinnosti voči žalobcom ako právnym a procesným nástupcom pôvodného žalobcu a to v podieloch zodpovedajúcich ich dedičským podielom. Podľa názoru dovolacieho súdu treba preto rozsudok odvolacieho súdu vo vzťahu k rozsudku súdu prvého stupňa považovať ako celok za potvrdzujúci. Prípustnosť dovolania proti nemu preto podľa § 238 ods. 1 O.s.p. nebola daná.

Prípustnosť dovolania účastníka proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 a § 238 ods. 2 a 3 O.s.p. I keď rozhodnutiu odvolacieho súdu predchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci na otázku právnych účinkov „zmluvy o reálnej deľbe a o bezplatnom prevode nehnuteľnosti“ z 27. marca 1981, prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 2 O.s.p. neprichádzala do úvahy, pretože odvolací súd sa od právneho názoru dovolacieho súdu neodchýlil, naopak rozhodol v súlade s ním. Keďže vo výroku napadnutého rozsudku odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania, dovolanie nebolo prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p.

Dovolací súd preskúmal prípustnosť dovolania aj z hľadísk uvedených pod písmenami a/ až g/ ustanovenia § 237 O.s.p.; nezistil však existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení. Za nedôvodnú považoval námietku odvolateľa o údajom odňatí možnosti konať pred odvolacím súdom. Za odňatie možnosti konať pred súdom nemožno v zásade považovať nevykonanie všetkých účastníkom navrhnutých dôkazov (ak by v štádiu odvolacieho konania vôbec boli splnené podmienky pre ich vykonanie), pretože v zmysle § 120 ods. 1 veta druhá O.s.p. súd rozhodne o tom, ktoré z označených dôkazov vykoná. Rovnako nie je odňatím možnosti konať pred súdom dovolateľom tvrdené neprihliadnutie na skutkové a právne okolnosti veci, pretože ide o námietku voči samotnej vecnej správnosti rozhodnutia, ktorou by sa dovolací súd mohol zaoberať, až keď by dovolanie bolo prípustné. Odvolací súd svoje skutkové a právne závery (aj v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa) riadne odôvodnil, preto ani z tohto hľadiska mu nemožno nič vyčítať.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného podľa § 218 ods. 1 písm.c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako neprípustné odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm.c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalobcovia si náhradu trov dovolacieho konania neuplatnili.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2009

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová